

Evropské fondy a jejich fungování v České Republice

Mgr. Bc. David Póč

David.Poc@econ.muni.cz

Evropská regionální politika a její historický průmět (1)

- Klíčovou koncepcí je „solidarita“ „soudržnost“
- Realizace efektivní regionální politiky v EU je aktuálně podpořena alokací více než třetiny rozpočtu EU
- **Důležitá historická data:**
 - 1) **1957** Římská smlouva – v její preambuli je formulace, že je třeba „posílit jednotu svých ekonomik a zajistit harmonický rozvoj snižováním rozdílů mezi různými regiony a zmírňováním zaostalosti méně rozvinutých oblastí“
 - 2) **1958** Založení prvních dvou sektorových fondů - Evropského sociálního fondu (ESF) a Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF)
 - 3) **1975** Vytvoření Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR)
 - 4) **1986** Jednotným evropským aktem se vytvářejí podmínky pro skutečnou politiku soudržnosti
 - 5) **1989–1993** Na vrcholné schůzce v Bruselu v únoru 1988 dochází k celkové přestavbě fungování fondů solidarity, nyní nazývaných „strukturálními fondy“
 - 6) **1992** Ve smlouvě o Evropské unii, která vstoupila v platnost v roce 1993, je soudržnost definována jako jeden z hlavních cílů Unie vedle hospodářské a měnové unie a jednotného trhu

Evropská regionální politika a její historický průmět (2)

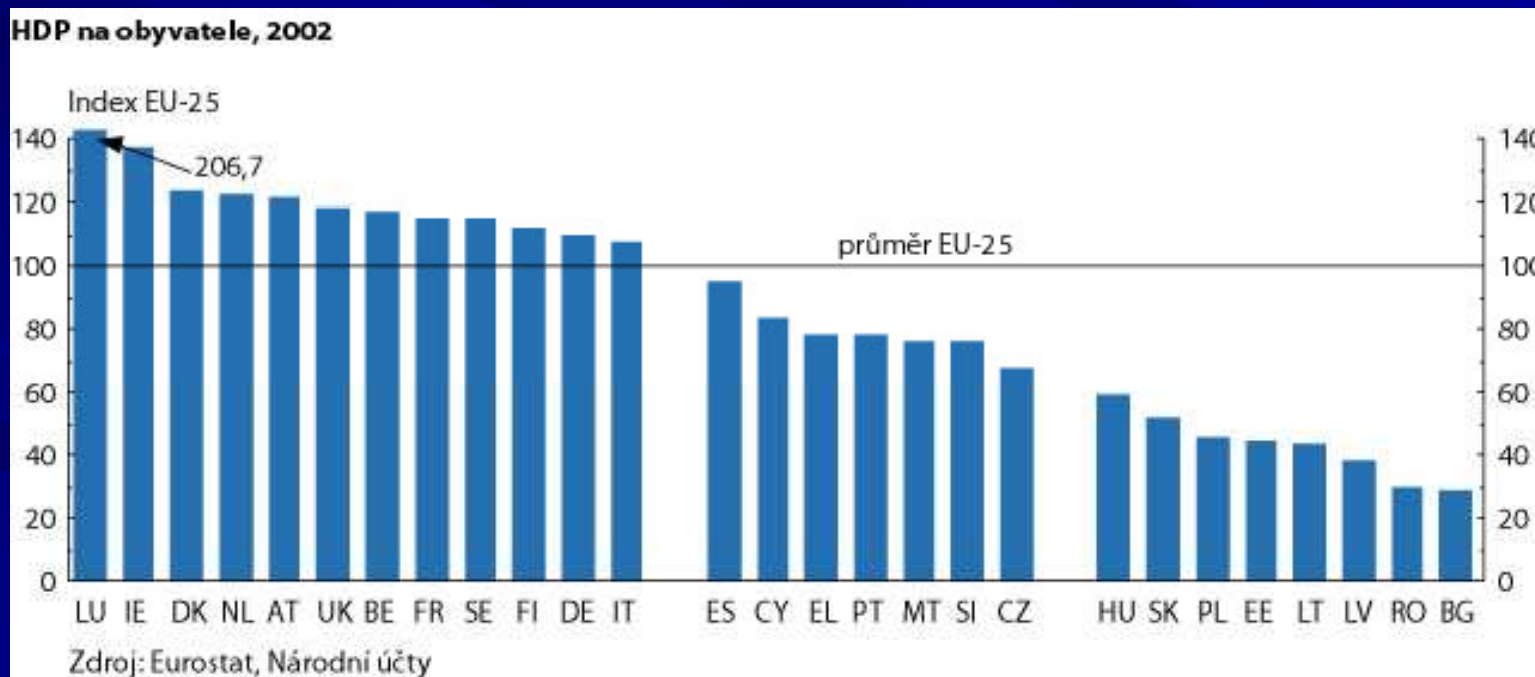
- 7) 1994–1999** Na vrcholné schůzce v Edinburghu (prosinec 1992) je rozhodnuto, že na politiku soudržnosti bude přiděleno téměř 200 miliard ECU (v cenách roku 1997), tedy třetina rozpočtu Společenství. Strukturální fondy jsou navíc doplněny o Finanční nástroj pro orientaci rybolovu (FNOR). Na podporu hospodářského a sociálního rozvoje a ochranu životního prostředí v kandidátských zemích střední a východní Evropy je určen Nástroj předsvtupních strukturálních politik (ISPA) a Speciální předsvstupní program pro rozvoj zemědělství a venkova (SAPARD); ty doplňují program PHARE, který existuje již od roku 1989
- 8) 2000–2001** Vrcholná schůzka v Lisabonu (březen 2000) schvaluje strategii zaměřenou na zaměstnanost, která má z Unie udělat „do roku 2010 nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější ekonomiku založenou na znalostech.“ Následně je tzv. Lisabonská strategie doplněna o koncepci trvale udržitelného rozvoje na summitu v Göteborgu (červen 2001)
- 9) 2002** Vrcholná schůzka v Kodani (prosinec 2002) končí vyslovením souhlasu s podmínkami pro přijetí deseti nových členských států Unie.
- 10) 2004** Dne 18. února předkládá Evropská komise svůj návrh reformy politiky soudržnosti na období 2007–2013, nazvaný „Nové partnerství pro soudržnost, konvergenci, konkurenceschopnost, spolupráci“, a 1. května Česká republika, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovenská republika a Slovinsko vstupují do Evropské unie.

Základní právní nařízení vztahující se k fungování evropských fondů

- Nařízení Rady (ES) č. [1260-1999](#) o obecných ustanoveních o strukturálních fondech
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. [1261-1999](#) o Evropském fondu pro regionální rozvoj
- Nařízení Rady (ES) č. [1164-94-\(1265-99\)](#) kterým se mění příloha II nařízení (ES) č. 1164/94 o zřízení Fondu soudržnosti
- Nařízení Komise (ES) č. [1159-2000](#) o informačních a propagačních opatřeních, která mají být prováděna členskými státy v souvislosti s pomocí ze strukturálních fondů
- Nařízení Komise (ES) č. [1681-1994](#) o nesrovnalostech a navrácení neoprávněně vyplacených částek v souvislosti s financováním strukturálních politik a organizaci informačního systému v této oblasti
- Nařízení Komise (ES) č. [2064-1997](#) kterým se stanoví detailní opatření pro provedení nařízení Rady (EHS) č. 4253/88 ohledně finanční kontroly prováděné členskými státy u operací spolufinancovaných Strukturálními fondy
- Nařízení Komise (ES) č. [438-2001](#) kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1260/1999, pokud jde o řídicí a kontrolní systémy pro pomoc poskytovanou ze strukturálních fondů
- Nařízení Komise (ES) č. [448-2001](#) kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1260/1999, pokud jde o postup při provádění finančních oprav u pomoci poskytované ze strukturálních fondů
- Nařízení Komise (ES) č. [1145-2003](#) kterým se mění nařízení (ES) č. 1685/2000 pokud jde o pravidla způsobilosti pro spolufinancování strukturálními fondy

Proč je v EU regionální politika jednou z klíčových priorit?

- Rozdíly – značné sociální a ekonomické rozdíly mezi regiony v EU
- Solidarita – snaha snížit disproporce mezi regiony a členskými státy
- Hlavní nástroj – cílená finanční podpora z jednotlivých fondů

Jak fungují fondy EU? (1)

1. O rozpočtu pro strukturální fondy a pravidlech jejich využívání rozhoduje vrcholná schůzka (tj. všichni členové Unie) na základě návrhu Evropské komise projednaného v Evropském parlamentu
2. Po těchto rozhodnutích vypracuje každý stát nebo region své návrhy a sestaví z nich plán pro problémové oblasti a znevýhodněné sociální skupiny, s přihlédnutím k tematickému zaměření Komise
3. Vypracované plány jsou předloženy Evropské komisi.
4. Každý stát s Komisí projedná obsah těchto dokumentů a možnosti použití národních fondů a fondů Společenství při jejich uskutečňování

Jak fungují fondy EU? (2)

5. Když se obě strany na těchto otázkách dohodnou, Komise schválí plány a programy, které z toho vyplývají
6. O podrobnostech programů, zejména programových dodatcích, rozhodují autonomně státní nebo regionální orgány. O těchto dokumentech se s Komisí nejedná, ale jsou jí zasílány pro informaci.
7. Orgán pověřený řízením programu vybere projekty, které nejlépe odpovídají jeho cílům, a poté informuje uchazeče o své volbě
8. Vybrané subjekty pak mohou svůj projekt realizovat, musí jej ovšem dokončit ve lhůtě stanovené v programu, neboť rozvrh výplat je stanoven již na začátku
9. Příslušné úřady pravidelně sledují průběh implementace programu, a to za pomoci monitorovacího výboru, kde jsou zastoupeni různí partneři (zástupci z oblasti ekonomické a sociální i životního prostředí)

Jaké jsou cíle regionální politiky EU s použitím nástrojů finanční pomoci?

- Zlepšení regionální konkurenceschopnosti
- Zvýšení a zlepšení zaměstnanosti
- Vyvážený rozvoj městských a venkovských oblastí

Strukturální fondy

Hlavní finanční nástroj na realizaci strukturálních politik v EU – strukturální fondy:

- Evropský fond regionálního rozvoje - ERDF
 - Evropský sociální fond – ESF
- Evropský orientační a záruční fond pro zemědělství – EAGGF
- Finanční nástroj na podporu rybolovu – FIG

Budoucnost evropských fondů v letech 2007 – 2013

■ Dosavadní výsledky

■ Nové úkoly pro léta 2007 – 2013:

1. V rozšířené Unii je zapotřebí větší soudržnosti
2. Posilování priorit Unie – koncentrace na Lisabonský program
3. Zvyšování kvality na podporu vyváženějšího a trvale udržitelného rozvoje
4. Nové partnerství pro soudržnost

■ Budoucí priority

1. Konvergence
2. Konkurenceschopnost
3. Spolupráce

Budoucnost evropských fondů v ČR

Nové programovací období 2007 – 2013

- Na základě schváleného rozpočtu Společenství na léta 2007 – 2013 přistoupila i ČR k řešení budoucnosti využívání evropských fondů
- Příprava Národního rozvojového plánu a dalších dokumentů na programovací období 2007 – 2013
- Otázka alokace unijních dotací mezi jednotlivé programové tituly
- Vznik 24 operačních programů

Národní rozvojový plán 2007 - 2013 a jeho vytváření

- Upřesnění konkrétní podoby OP v Národním strategickém referenčním rámci
- Rozpory mezi vládou, ministerstvy a kraji
- Nutnost schválení Evropskou komisí
- Slabá vyjednávací pozice České republiky
- Nutnost propojení evropských dotačních titulů a národních zdrojů

Programové cíle pro 2007 – 2013 v České republice – evropské fondy

- **Globální cíl:** *„Přeměna socioekonomického prostředí ČR v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby ČR byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel. Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosaženo udržitelného růstu, jehož tempo bude vyšší než průměrný růst EU 25. ČR bude usilovat o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva.“*
- **Základní dokumenty:**
 - *Národní rozvojový plán (NRP)*
 - *Národní program reform, tzv. Národní Lisabonský program (NPR)*
 - *Národní strategický referenční rámec (NSRR)*

Naplňování globálního cíle České republiky na roky 2007 – 2013 (1)

■ Realizace bude probíhat prostřednictvím čtyř strategických cílů:

■ Konkurenceschopná česká ekonomika

- Konkurenceschopný podnikatelský sektor
- Podpora VaV, inovací
- Rozvoj udržitelného cestovního ruchu

■ Otevřená, flexibilní a soudržná společnost

- Vzdělávání
- Zvyšování zaměstnanosti a zaměstnatelnosti
- Posilování sociální soudržnosti
- Rozvoj informační společnosti
- Chytrá veřejná správa (smart administration)

Naplňování globálního cíle České republiky na roky 2007 – 2013 (1)

- Atraktivní prostředí
 - Ochrana a zlepšení životního prostředí
 - Zlepšení dostupnosti dopravy
- Vyvážený rozvoj území
 - Vyvážený rozvoj regionů
 - Rozvoj městských oblastí
 - Rozvoj venkovských oblastí
 - Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost – Praha
 - Evropská územní spolupráce

Operační programy v letech 2007 – 2013 (1)

- V období 2007-2013 bude v České republice využíváno 26 operačních programů, které jsou rozděleny mezi tři cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti:
- 1. Cíl Konvergence – Podpora hospodářského a sociálního rozvoje méně vyspělých regionů a členských států. V České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou Hl. m. Prahy a je realizovaný prostřednictvím osmi tematických operačních programů a sedmi regionálních operačních programů. Na cíl Konvergence připadá v České republice 25,89 mld. € (cca 730,00 mld. Kč).
- Osm tematických operačních programů (21,23 mld. €, cca 598,62 mld. Kč):
 - OP Doprava
 - OP Životní prostředí
 - OP Podnikání a inovace
 - OP Výzkum a vývoj pro inovace
 - OP Lidské zdroje a zaměstnanost
 - OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
 - Integrovaný operační program
 - OP Technická pomoc
- Sedm regionálních operačních programů (ROP) na úrovni regionů soudržnosti NUTS II (4,66 mld. €, cca 131,38 mld. Kč)
 - ROP NUTS II Severozápad
 - ROP NUTS II Moravskoslezsko
 - ROP NUTS II Jihovýchod
 - ROP NUTS II Severovýchod
 - ROP NUTS II Střední Morava
 - ROP NUTS II Jihozápad
 - ROP NUTS II Střední Čechy

Operační programy v letech 2007 – 2013 (2)

2. Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost – Podpora regionů, které nespádají pod cíl Konvergence. V České republice pod něj spadá Hlavní město Praha se dvěma operačními programy. Na cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost připadá v České republice 0,42 mld. Euro (cca 11,73 mld. Kč).

- OP Praha Konkurenceschopnost
- OP Praha Adaptabilita

3. Cíl Evropská územní spolupráce – Podpora přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů. V České republice pod něj spadají všechny regiony a podporu lze čerpat z devíti operačních programů. Na cíl Evropská územní spolupráce připadá v České republice 0,39 mld. Euro.

- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko
- OP Meziregionální spolupráce (všechny státy EU, Norsko a Švýcarsko)
- OP Nadnárodní spolupráce (ČR, Rakousko, Polsko, část Německa, Maďarsko, Slovinsko, Slovensko, část Itálie a z nečlenských zemí část Ukrajiny)
- Síťový operační program ESPON 2013 (všechny členské státy, Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Island, kandidátské státy EU)
- Síťový operační program INTERACT II (všechny členské státy)

Jak sestavit projekt?

Námět

Projektový záměr – první krok na cestě k získání dotace

Do jakého detailu popsat projektový záměr ?

Příklady postupu při sestavování v programech věnovaných lidským zdrojům (PpA)

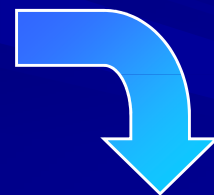
Nápad je hotov a co dále?

Připravený
projekt

Žádost

části projektu

záložky

Děkuji za pozornost

Nějaké otázky?

*Pro přednášku byly použity materiály z informačních portálů
www.strukturalni-fondy.cz a www.nvf.cz, kde lze získat doplňující
informace*